

Hogere grenswaardenbeleid gemeente Maastricht

12 augustus 2008

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding en het waarom van deze nota	2
2.	Opzet Wet geluidhinder.....	3
3.	Normstelling Wet geluidhinder	5
4.	Wettelijke voorwaarden voor hogere grenswaarden.....	6
5.	Cumulatie van verschillende soorten geluidhinder.....	7
6.	Bevoegdheden	8
7.	Procedure hogere grenswaarde	10
8.	Maastrichts geluidbeleid	11
9.	Beleid bij klachten	21

1. Inleiding en het waarom van deze nota

Op 1 januari 2007 is de Wet geluidhinder gewijzigd. De wijzigingen betreffen zowel de procedures als de inhoud van de wet. Een belangrijke wijziging is dat de bevoegdheid voor de vaststelling van hogere grenswaarden is verlegd van Gedeputeerde Staten naar de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten.

Een andere wijziging is dat de criteria op grond waarvan hogere grenswaarden konden worden vastgesteld, niet meer in de nieuwe wet opgenomen zijn. Wel is in de nieuwe wet in artikel 110a lid 5 bepaald dat het college van Burgemeester en wethouders bevoegd is hogere grenswaarden vaststellen indien maatregelen gericht op het terugbrengen van de geluidsbelasting vanwege industrieterreinen, spoorbanen en wegen onvoldoende doeltreffend zullen zijn of overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. De verandering van het bevoegd gezag voor de vaststelling van hogere grenswaarden, het ontbreken van criteria voor de vaststelling van hogere grenswaarden in de nieuwe wet en de vereiste motivatie op grond van artikel 110a van de nieuwe wet, heeft aanleiding gegeven Maastrichts geluidsbeleid in een nieuwe nota te verwoorden. Er is geluidsbeleid ontwikkeld om te sturen in de ontheffingverlening en te voorkomen dat ad hoc ontheffingen verleend worden. Tevens is het geluidsbeleid ontwikkeld voor de bescherming van burgers tegen geluidhinder, zorgen voor afdoende leefkwaliteit en als kader voor het toetsen aan een goede ruimtelijke ordening. Dit geluidsbeleid zal zo mogelijk gebiedsgerichte geluidsplafonds bevatten die variëren per gebiedstype, om geluidsniveaus te beperken waar dat zinvol is en meer maatwerk kunnen leveren en zodoende aansluiten bij het Maastrichtse Natuur en Milieuplan.

Leeswijzer

In de nu voorliggende nota wordt de methodiek van het Maastrichtse hogere grenswaardenbeleid uiteengezet. Tevens worden de procedures uitgewerkt.

In hoofdstuk 2 wordt de opzet van de Wet geluidhinder weergegeven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de normstelling en in hoofdstuk 4 op de wettelijke voorwaarden voor het verlenen van een hogere grenswaarden. In hoofdstuk 5 wordt gekeken naar cumulatie en in hoofdstuk 6 worden de bevoegdheden op een rijtje gezet. In hoofdstuk 7 staat de procedure uitgeschreven en in hoofdstuk 8 staat het toekomstige Maastrichtse geluidbeleid.

In bijlagen van deze nota is een begrippenlijst opgenomen.

2. Opzet Wet geluidhinder

De Wet geluidhinder (Wgh) is een complexe wet waarin een groot aantal normen voor toelaatbare geluidsbelasting op de gevel van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen is opgenomen. Het is niet de enige wetgeving op het gebied van geluidhinder. De geluidhinder van vliegtuigen is geregeld in de Luchtvaartwet en de geluidhinder van de meeste bedrijven is geregeld in de Wet Milieubeheer. De toelaatbare geluidhinder in woningen en andere gebouwen is geregeld in het Bouwbesluit.

Wanneer een nieuw bestemmingsplan het mogelijk maakt geluidsgevoelige bebouwing (begrippenlijst, bijlage 1) in de geluidszone van een weg, spoorbaan of industrieterrein te realiseren, is een toetsing aan de wettelijke geluidhindernormen verplicht. De geluidhinder bij woonboten is niet wettelijk geregeld. Plannen voor nieuwe wegen, spoorbanen of industrieën worden aan dezelfde normen getoetst. Uitbreidingen (reconstructies) van wegen en spoorbanen zijn ook genormeerd.

Wegverkeerslawaai

Een geluidszone is een aandachtsgebied aan weerszijden van een weg of spoorbaan of rondom een industrieterrein. De omvang van de geluidszones is in de wet nauwkeurig geregeld. De breedte van de zone langs een weg is afhankelijk van het type weg en van het aantal rijstroken en varieert van 200 tot 600 meter aan weerszijden van de weg, gemeten uit de het hart van de weg. Straten die deel uitmaken van een woonerf of waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt, vallen niet onder de Wet geluidhinder en hebben dus geen geluidszone.

Op die locaties binnen de geluidszone waar de geluidsbelasting hoog is en verhoging van de niveaus niet mogelijk of wenselijk is (bijvoorbeeld langs de hoofdwegenstructuur) bestaat voor bestaande woningen met een te hoge geluidsbelasting een mogelijkheid om maatregelen te treffen die de geluidhinder in de woning verminderen. De gemeente Maastricht heeft in het verleden de woningen met een hoge geluidsbelasting geïnventariseerd en opgenomen op de zogenaamde (A-lijst). Het Rijk stelt jaarlijks een budget beschikbaar waarmee de sanering van de geluidhinder bij deze woningen wordt gefinancierd. Hierbij moet vooral gedacht worden aan het isoleren van de gevels maar ook bijvoorbeeld aan het plaatsen van geluidsschermen. Inmiddels zijn alle woningen van de A-lijst gesaneerd en is gestart met isolatie van de B-lijst (Hertogsingel).

Industrielawaai

Rondom industrieterreinen waarop bepaalde lawaaiproducerende bedrijven (grote lawaaimakers) zijn gevestigd, zijn in het kader van de Wet geluidhinder begin jaren 80 geluidszones vastgesteld. Deze geluidszones zijn vastgelegd in de bestemmingsplannen en kunnen dus alleen door middel van een wijziging van het bestemmingsplan worden gewijzigd. De omvang van de zones is gebaseerd op de geluidsproductie en vergunningen van alle bedrijven op het industrieterrein. De zone heeft tot doel bedrijven te beschermen tegen oprukkende woningbouw en omliggende woningen te beschermen tegen de geluidsuitstraling van de gevestigde bedrijven. Nieuwe woningbouwplannen en nieuwe bedrijven binnen deze zones worden getoetst aan de zone.

Industrieterreinen zonder grote lawaaimakers zijn niet gezoneerd. De geluidsproductie wordt in dat geval per bedrijf geregeld door de vergunning Wet Milieubeheer. Vaak wordt in het bestemmingsplan wel categorieën bedrijven opgenomen die op deze terreinen toelaatbaar zijn.

Met deze nota wordt een gezamenlijke aanpak van de overschrijding van de geluidszone op industrieterrein Beatrixhaven gecreëerd.

Het doel van deze nota is het scheppen van een beleidskader dat richtinggevend is enerzijds voor het beheer van de geluidszone ingevolge de Wet geluidhinder en anderzijds voor het opleggen van normen bij Wet milieubeheerinrichtingen. En voor het op termijn halen van de wettelijk toegestane geluidniveaus.

En tevens wordt voorgesteld om deze nota toe te passen op de overige gezoneerde en niet gezoneerde industrieterreinen in de stad.

In deze zelfde raadsperiode wordt ook de Nota Industrielawaai vastgesteld.

Met deze nota wordt een gezamenlijke aanpak van de overschrijding van de geluidszone op industrieterrein Beatrixhaven gecreëerd.

Het doel van deze nota is het scheppen van een beleidskader dat richtinggevend is enerzijds voor het beheer van de geluidszone ingevolge de Wet geluidhinder en anderzijds voor het opleggen van normen bij Wet milieubeheerinrichtingen. En voor het op termijn halen van de wettelijk toegestane geluidniveaus.

Daarnaast besluit de raad de voorgestelde werkwijze van inwaartse zonering eveneens toe te passen op de overige gezoneerde en niet gezoneerde industrieterreinen in de stad.

Railverkeerslawaai

De breedte van de geluidszones van spoorbanen is aangegeven op een kaart die conform art 1 van de Wet geluidhinder en de artikelen 1.3 en 1.4 van het Besluit geluidhinder door de Minister van VROM is vastgesteld. De breedte is afhankelijk van de treinintensiteit van de baan en varieert van 100 tot 800 meter, gemeten uit de kant van de spoorbaan.

Toetsing aan de Wet geluidhinder en bijbehorende normstelling is uitsluitend van toepassing wanneer woningen en/of andere geluidsgevoelige voorzieningen binnen een geluidszone geprojecteerd worden of aanwezig zijn. Buiten een geluidszone is toetsing aan de Wet geluidhinder niet vereist.

3. Normstelling Wet geluidhinder

De normering van de Wet geluidhinder bestaat uit een voorkeursgrenswaarde (ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting) en een maximaal toelaatbare grenswaarde (maximale hogere waarde). In de oude Wet geluidhinder werd de geluidhinder van de dag en nachtsituatie berekend en was meestal de nachtsituatie maatgevend. In de nieuwe Wet geluidhinder wordt de mate van geluid van wegverkeer en railverkeer uitgedrukt in Lden. De "den" staat voor day, evening en night en geeft een gemiddelde geluidsbelasting weer van het etmaal. De afkorting van decibel is dB. Deze nieuwe geluidsberekening van de gemiddelde geluidsbelasting geeft ongeveer een 2 dB lagere uitkomst dan de berekening van de geluidsbelasting van de nachtsituatie. Daarom is de grenswaarde 2 dB lager geworden dan de normen in de oude Wet geluidhinder. Per saldo blijft de normstelling ongeveer gelijk.

De voorkeursgrenswaarde van wegverkeerslawaai bedraagt 48 dB en van spoorweglawaai 55 dB. Wanneer de geluidsbelasting hoger wordt dan de voorkeursgrenswaarde en geluidsbepurende maatregelen zijn redelijkerwijs niet mogelijk, kunnen hogere grenswaarden worden vastgesteld. Dit wordt ook wel ontheffing genoemd. De hogere grenswaarden zijn beperkt tot een bepaald maximum. De maximaal toelaatbare waarde verschilt per soort geluid en per situatie (zie bijlage 2). Voor industrielawaai gelden nog de oude normen (de voorkeursgrenswaarde van industrielawaai is 50 dB(A) en de maximaal toelaatbare grenswaarde 55 dB(A)).

Het geluidsniveau in de woning mag niet hoger worden dan de wettelijke vereiste binnenwaarde van 33 dB voor verkeerslawaai en 35 dB(A) voor industrielawaai. Wanneer de voorkeursgrenswaarde aan de gevel wordt overschreden, wordt op grond van het Bouwbesluit extra gevelisolatie aangebracht om de vereiste binnenwaarde te kunnen halen.

Bij reconstructies van wegen gelden aparte normen. Wanneer door maatregelen aan een weg de geluidbelasting op de langsliggende woningen met 2 dB of meer toeneemt, is sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. De toename wordt berekend ten opzichte van de geluidbelasting van voor de reconstructie of van een eerder vastgestelde hogere geluidswaarde en hiervan de laagste waarde. Indien blijkt dat er sprake is van een toename van 2 dB of meer moet onderzocht worden of deze toename door maatregelen kan worden tegengegaan of, indien dat redelijkerwijs niet mogelijk is, een hogere geluidswaarde moet worden vastgesteld. In het laatste geval moet worden onderzocht of de geluidswaarde in de aanliggende woningen voldoet aan de vereiste binnenwaarde. Zo niet, dan zijn gevelisolerende maatregelen vereist. Op dit moment is alleen sprake van een reconstructie wanneer er een fysieke wijziging aan de weg plaatsvindt. Dus niet wanneer alleen het verkeer toeneemt als gevolg van een plan.

De normering is gebaseerd op het principe van hinderlijkheid. De normen van spoorweglawaai zijn hoger omdat uit onderzoek is gebleken dat spoorweglawaai als minder hinderlijk wordt ervaren dan industrielawaai of het lawaai van autosnelwegen. Het verkeerslawaai van autosnelwegen wordt als hinderlijker ervaren dan van stedelijke wegen.

In bijlage 2 staan voor alle geluidtypen de voorkeursgrenswaarden en de maximale ontheffingwaarden beschreven zoals deze in de Wet geluidhinder staan opgenomen.

4. Wettelijke voorwaarden voor hogere grenswaarden

In artikel 110a lid 5 van de Wet geluidhinder is vermeld dat hogere grenswaarden pas kunnen worden vastgesteld indien toepassing van maatregelen, gericht op het terugdringen van de geluidsbelasting onvoldoende doeltreffend zal zijn of overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

In het hogere waarden besluit wordt gemotiveerd waarom dergelijke maatregelen redelijkerwijs niet of in onvoldoende mate realiseerbaar zijn. Deze motivatie wordt voldoende onderbouwd met gegevens zoals rapportages of berekeningen.

Maatregelen aan de bron kunnen zijn:

- beperking van het autoverkeer,
- beperking van de rijsnelheid
- de aanleg van geluidsreducerend asfalt
- inzet van stiller trammaterieel
- geluidsbeperkende maatregelen aan de trambaan
- maatregelen bij bedrijven.

Maatregelen in het overgangsgebied kunnen bestaan uit:

- plaatsing van schermen of wallen
- de realisatie van afschermende niet-geluidsgevoelige bebouwing zoals kantoren
- vergroting van de afstand tussen woningen en de bron.

In de oude Wet geluidhinder, van voor 1 januari 2007, konden de hogere waarden alleen worden vastgesteld indien zij gebaseerd waren op één van de in de wet genoemde ontheffingscriteria, zoals;

- woningen die ter plaatse gesitueerd worden als vervanging van bestaande bebouwing;
- woningen die door de gekozen situering of bouwvorm een doelmatige akoestisch afschermende functie vervullen voor andere woningen – in aantal ten minste de helft van het aantal woningen waaraan de afschermende functie wordt toegekend;
- woningen die door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen;
- woningen die noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid;
- woningen die in een dorps- of stadsvernieuwingsplan zijn opgenomen.

In de nieuwe wet zijn deze criteria komen te vervallen. Iedere gemeente kan hier zelf een nieuwe invulling aan geven.

5. Cumulatie van verschillende soorten geluidhinder

In de nieuwe Wet geluidhinder (Wgh) zijn artikelen opgenomen over hoe om te gaan met geluidsbelasting van verschillende bronnen (bijv. verkeer en spoor of verkeer en industrielawaai). In de oude wet Wgh was cumulatie ook al opgenomen, maar dat was dusdanig interpretabel dat er veel jurisprudentie over is ontstaan. Cumulatie is nu explicieter gemaakt en er is een rekenmethode voorgeschreven.

De nieuwe Wgh bepaalt in artikel 110a dat wanneer er sprake is van cumulatie van geluid, er alleen een hogere waarde mag worden vastgesteld als de gecumuleerde geluidsbelastingen niet leiden tot een onaanvaardbare geluidsbelasting. Op grond van artikel 110f dient aangegeven te worden hoe met de samenloop van de verschillende geluidsbelastingen (cumulatie) rekening is gehouden bij de te treffen maatregelen.

Dus wanneer er voor een geluidsgevoelige bestemming een hogere grenswaarde nodig is én diezelfde geluidsgevoelige bestemming ondervindt een geluidsbelasting door een andere geluidsbron die boven de voorkeursgrenswaarde ligt dan wordt de cumulatieve geluidsbelasting bepaald. In het hogere waarde besluit zal gemotiveerd moeten worden op welke wijze met deze samenloop rekening is gehouden bij de te treffen maatregelen.

Wanneer de gecumuleerde waarde meer dan 2 dB hoger is dan de hoogste van de maximaal toegestane ontheffingswaarden kan of niet gebouwd worden of er moeten oplossingen gezocht worden met dove gevels. Naar verwachting is dit een theoretische situatie die zich in de praktijk vrijwel nooit zal voordoen. De 2 dB is gebaseerd op het toetsingskader voor reconstructie effecten van wegen. Deze 2 dB komt overeen met een verhoging van de geluidsbelasting die als significant hoger wordt ervaren.

Als de gecumuleerde geluidsbelasting hoger is dan de niet gecumuleerde geluidsbelasting en de gecumuleerde waarde blijft onder de maximaal toegestane ontheffingswaarden, wordt aanbevolen de gevel zodanig te dimensioneren dat het akoestisch binnenklimaat van 33 dB resp. 35 dB(A) wordt behouden. Dit kan reden zijn voor extra gevelisolatie.

6. Bevoegdheden

Voor de gewijzigde Wet geluidhinder, dus voor 1 januari 2007, stelden Gedeputeerde Staten (GS) de hogere grenswaarden vast, binnen de diverse criteria en randvoorwaarden in de wet en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten.

In de gewijzigde Wet zijn Burgemeester en wethouders (op een aantal uitzonderingen na) zelf bevoegd om binnen de grenzen van de gemeente een hogere waarde vast te stellen. Deze wijziging in de bevoegdheid tot het verlenen van hogere waarden komt voort uit de wens om tot eenvoudiger en snellere procedures te komen voor de vaststelling van het (gewijzigde) bestemmingsplan en past ook in de (decentralisatie) gedachte van 'lokaal besluiten over lokale aangelegenheden'.

In het geval de hogere waarde wordt aangevraagd in verband met de aanleg c.q. reconstructie van een lokale weg of de aanleg van een niet-regionaal industrieterrein, dan is het college van B&W bevoegd gezag (zie bijlage 3). Ook in situaties waarin in het kader van een Projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 Wro woningen worden gebouwd binnen een zone van een (spoor)weg of industrieterrein, is het college van B&W in alle gevallen bevoegd gezag. Dus ook wanneer het hoofd(spoor)wegen en industrieterreinen van regionaal belang betreft. Naast de gemeente kunnen ook andere instanties c.q. personen bij het college van B&W een verzoek voor een hogere waarde indienen. Voor de aanleg of wijziging van provinciale wegen, hoofdspoorwegen en regionale industrieterreinen blijven Gedeputeerde Staten bevoegd gezag. In bepaalde situaties (Tracéwet en gekoppelde sanering) is de Minister het bevoegd gezag.

Hieronder is de hogere grenswaarde procedure nader uitgewerkt voor situaties waarbij het college van B&W bevoegd gezag is.

Burgemeester en wethouders

In het algemeen zijn Burgemeester en wethouders bevoegd gezag voor het vaststellen van hogere grenswaarden binnen de grenzen van de gemeente. Met betrekking tot de geluidsgevoelige bestemmingen binnen de gemeente kunnen de volgende instanties c.q. personen een hogere waarde aanvragen:

- de beheerder van een industrieterrein of het bestuur van de Kamer van Koophandel kunnen de hogere waarde aanvragen als deze betrekking heeft op een niet-regionaal industrieterrein;
- de aannemer kan een hogere waarde aanvragen als deze betrekking heeft op een zone langs een weg;
- de wegbeheerder kan een hogere waarde aanvragen als deze betrekking heeft op de aanleg of reconstructie van een rijksweg;
- in het geval het een industrieterrein van regionaal belang (aangewezen bij provinciale milieuverordening) betreft kunnen Burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen c.q. terreinen zijn gesitueerd de hogere waarde aanvragen dan wel Burgemeester en wethouders waarin het industrieterrein is of wordt gesitueerd;
- een verzoek voor een hogere grenswaarde die betrekking heeft op de zone langs een spoorweg kan gedaan worden door Burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen c.q. terreinen zijn of worden gesitueerd dan wel Burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de spoorweg is of wordt gesitueerd;

- de spoorwegexploitant kan een hogere waarde aanvragen als het de aanleg of wijziging van een spoorweg betreft.

De gemeente kan in bepaalde situaties aanvrager (bijvoorbeeld als wegbeheerder) zijn van een hogere waarde én bevoegd gezag. In dat geval kan het college van B&W een hogere grenswaarde ambtshalve vaststellen. De nieuwe Wet geluidhinder geeft geen duidelijkheid hoe de gemeente daarbij dient te handelen. Gelet op vergelijkbare situaties die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van de Wet milieubeheer, is er een functionele scheiding van de aanvraag en de beoordeling binnen de gemeentelijke organisatie vastgelegd. Team ontwerp behandelt de aanvragen en Team mobiliteit en milieu beoordeelt het verzoek.

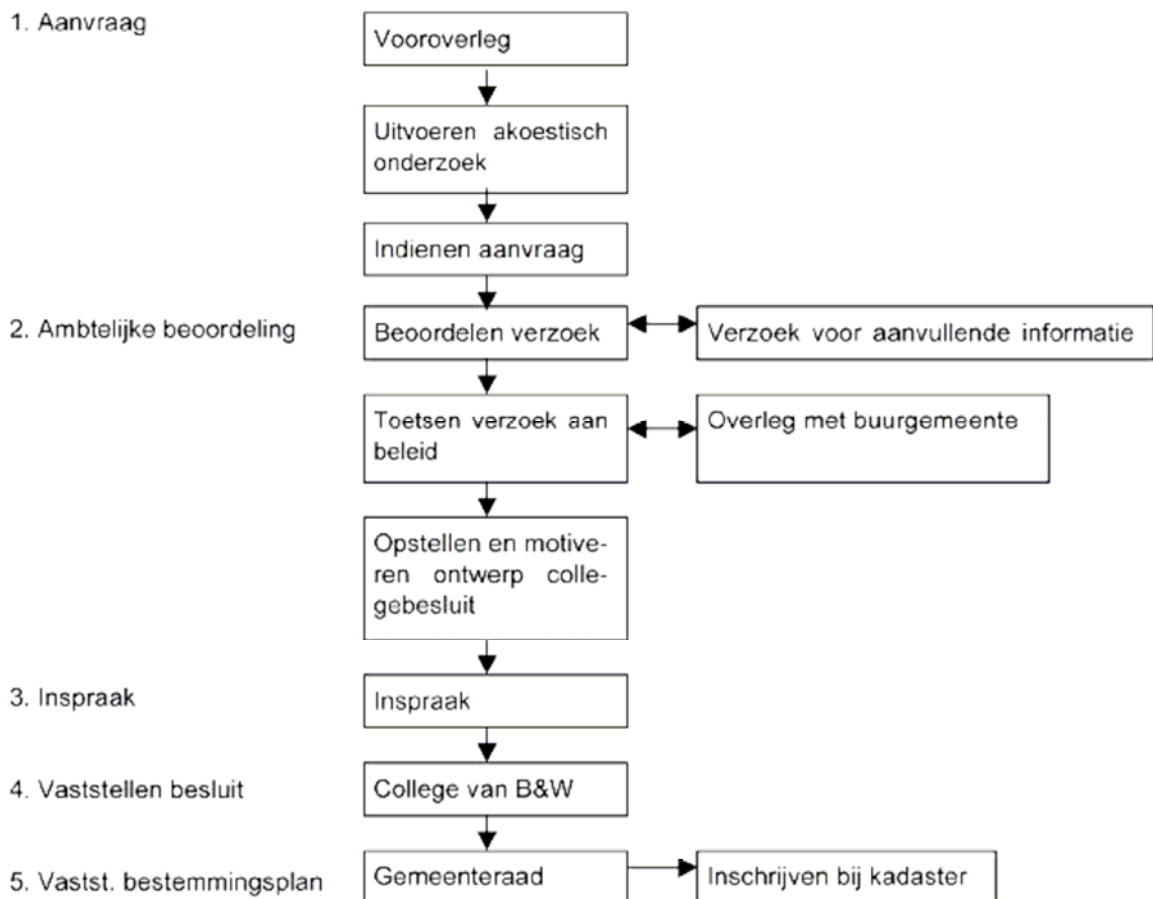
Teneinde gemeentegrensoverschrijdende situaties te ondervangen kan bij de realisatie van nieuwe woningbouwlocaties, aanleg van gemeentelijke wegen en zoneringsplichtige industrieterreinen in de directe omgeving van de gemeentegrens de aanvraag voor een hogere waarde worden ingediend door Burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen zijn of worden gesitueerd dan wel Burgemeester en wethouders waarin de betreffende activiteit is of wordt gerealiseerd.

7. Procedure hogere grenswaarde

In de meeste gevallen is de procedure voor het vaststellen van een hogere grenswaarde gekoppeld aan de vaststelling van een bestemmingsplan of een Projectbesluit (art. 3.10 Wro). Initiatiefnemers kunnen ook geheel autonoom, dus niet gekoppeld aan een bestemmingsplanwijziging of Projectbesluit, een verzoek om een hogere waarde indienen. Dit kan uiteraard alleen indien de reden voor het verzoek niet in strijd is met het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld bij de reconstructie van een weg.

Door of namens de initiatiefnemer van het bestemmingsplan, bouwplan, de aanleg van een niet-regionaal industrieterrein of de aanleg c.q. reconstructie van een weg, wordt in de voorbereidingsfase een akoestisch onderzoek uitgevoerd. In het akoestisch onderzoek dient de geluidbelasting voor de relevante peiljaren in kaart te worden gebracht. Ook dient onderzocht te worden of bronmaatregelen en/of overdrachtsmaatregelen mogelijk en haalbaar zijn om de toekomstige geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde te beperken. Indien maatregelen niet mogelijk zijn of onvoldoende doeltreffend zijn, kan een verzoek tot vaststelling van een hogere waarde worden opgesteld.

De hogere grenswaarde procedure:

Nadere uitleg van de procedure is opgenomen in bijlage 6

8. Maastrichts geluidbeleid

Inleiding

In het kader van het verlenen van een hogere grenswaarde is het van belang de randvoorwaarden voor milieu aan te geven waaraan de plannen moeten gaan voldoen. Dit betekent niet alleen de toetsing aan de wettelijke grenswaarden, maar ook gebiedsgerichte beoordeling conform het Natuur en Milieuplan Maastricht 2030 (NMPM 2030). Om dit voor geluid op een goede wijze te kunnen doen is het echter noodzakelijk om de geluidsdoelstellingen uit het NMPM 2030 verder uit te werken.

Het vaststellen van gebiedsgerichte geluidsniveaus kan op basis van een aantal principes;

- a. het heersende geluidsniveau ter plaatse,
- b. perceptie van het geluidsniveau,
- c. percentage gehinderden bij een bepaald geluidsniveau

Het daadwerkelijk bepalen van het heersende geluidsniveau ter plaatse kan alleen plaatsvinden op basis van het uitvoeren van langdurige metingen op een groot aantal locaties in Maastricht. Het uitvoeren van deze metingen is een kostbare aangelegenheid terwijl de betrouwbaarheid van de gegevens altijd discutabel blijft door het optreden van stoorgeluiden of niet representatieve situaties. Met name omdat een stedelijke omgeving erg dynamisch is zullen meetresultaten blijven fluctueren en kunnen door bijvoorbeeld bouwwerkzaamheden veel storingen van de metingen optreden. Ook zullen deze metingen regelmatig moeten worden herhaald om actueel te blijven.

Wel kan een betrouwbare indicatie van de aanwezige geluidsniveaus worden vastgesteld op basis van de beschikbare gegevens die gebruikt worden voor het voeren van (juridische) procedures bij nieuwe plannen. Om dit op een verantwoorde manier te kunnen doen beschikt de gemeente over een actueel verkeersmodel en actuele zonebewakingsmodellen voor bedrijfsterreinen. Door deze gegevens aan elkaar te koppelen in een geluidsniveaukaart wordt een betrouwbaar beeld verkregen van de aanwezige geluidsniveaus binnen de gemeente Maastricht.

Op basis van deze geluidsniveaus is het vooral van belang om vast te stellen welke geluidsniveaus acceptabel worden gevonden in een bepaald gebied en hoe deze geluidsniveaus bereikt kunnen worden. Uitgangspunt hiervoor vormen de gebiedstypen en de kwalitatieve beschrijving van de gewenste geluidskwaliteit uit het Natuur en Milieuplan Maastricht 2030 (NMPM 2030).

Deze gebiedstypen en kwalitatieve beschrijvingen worden afgezet tegen een drietal tabellen die op basis van langdurig onderzoek, dat sinds het inwerkingtreden van de Wet geluidhinder (1979), op de (gezondheids)effecten van geluid op de mens en zijn omgeving heeft plaatsgevonden. Deze tabellen worden onder andere ook gehanteerd in de handreiking industrielawaai en vergunningverlening van het ministerie van VROM ten behoeve van het opstellen van een nota industrielawaai.

Tabel 1:

Cat.	Perceptie	Equivalent geluidsniveau (LAeq) in dB(A)		
		Dag (07-19 u.)	Avond (19-23 u.)	Nacht (23-07 u.)
1	Zeer stil	<= 40	<= 35	<= 30
2	Stil	41-45	36-40	31-35
3	Rustig	46-50	41-45	36-40
4	Hoorbaar	51-55	46-50	41-45
5	Rumoerig, druk	56-60	51-55	46-50
6	Lawaaiig	61-65	56-60	51-55
7	Zeer lawaaiig	>= 66	>= 61	>= 56

(Bron: 'geluid en gezondheid, achtergrondstudie', Gezondheidsraad 1993)

In bovenstaande tabel wordt de perceptie van het omgevingsgeluid weergegeven. Het bepalen van een kwalificatie van de categorieën is subjectief en afhankelijk van vele omstandigheden. Zo zal de voorkeur van een bewoner voor een levendige binnenstad of een rustige woonwijk een rol spelen. Wat wel objectief kan worden vastgesteld is dat de kwaliteit van de leefomgeving bij niveaus als genoemd in categorie 7 van de tabel als zeer slecht gekwalificeerd kan worden.

Tabel 2: Percentage geluidgehinderden binnen geluidklassen volgens methode Miedema

geluidklasse	% ernstig gehinderd	% gehinderd	% matig gehinderd	% totaal gehinderd
40 – 45	0,2%	2,1%	12,2%	14,4%
45 – 50	0,2%	7,4%	16,4%	24,0%
50 – 55	1,9%	11,9%	19,8%	33,6%
55 – 60	5,3%	15,6%	22,3%	43,2%
60 – 65	10,4%	18,4%	23,9%	52,7%
65 – 70	17,2%	20,5%	24,7%	62,4%
70 – 75	25,7%	21,8%	24,5%	72,0%
75 – 80	35,9%	22,3%	23,4%	81,6%

Tabel 3:

Letmaal in dB(A)	Ernstige gehinderde in %
45-50	0-10
50-55	10-20
55-60	20-25
60-65	25-40

Op basis van bovenstaande tabellen kunnen de doelstellingen uit het NMPM 2030 worden vertaald naar geluidsgrenswaarden per gebiedstype.

Tabel 4:

Kwaliteit	Omschrijving
Goed	Geen geluidgehinderden
Voldoende	Buiten geluidgehinderden, binnen niet
Matig	Alleen in de nacht binnen geen geluidgehinderden
Slecht	Zowel binnen als buiten geluidhinder

Tabel 5:

Gebiedstype	Geluidskwaliteit
Centrum	Voldoende (algemeen) Goed (hofjes) Matig (tijdens evenementen)
Intensief wonen/werken	Voldoende
Extensief wonen	Goed Voldoende (ontsluitingswegen)
Industrie	Slecht
Extensief werken	Matig
Landschappelijk waardevol buitengebied	Goed Voldoende (ontsluitingswegen)
Groene verbindingzones	Voldoende

In bijlage 5 is een kaart opgenomen van de gewenste gebiedstypen en is per gebiedstype een uitgebreide omschrijving opgenomen.

De vertaling vindt op twee niveaus plaats. Tabel 1 wordt gebruikt voor de gebieden waar mensen vooral komen om te recreëren. Tabel 2 wordt vooral gebruikt voor de gebieden waar mensen wonen en werken.

Voorbeelden:

Centrum: NMPM 2030 doelstelling = voldoende = buiten geluidgehinderden, binnen niet. Bij 55 dB(A)/53dB etmaalwaarde zullen er naar verwachting buiten 20 % ernstige gehinderden aanwezig zijn. Toch is 55 dB(A)/53dB etmaalwaarde het gewenste geluidsniveau omdat met een gemiddelde gevelisolatie van 20 dB(A) voor een woning een binnenniveau van 35 dB(A)/33dB mogelijk is. Dit is de grens waarbij spraak- en slaapverstoring en dus hinder in de woning gaat optreden.

De etmaalwaarde van 55 dB(A)/53dB betreft een gemiddelde voor het gebied. Voor de hofjes geldt namelijk als NMPM 2030 doelstelling goed = geen geluidgehinderden = 45 dB(A)/43dB en voor evenementen geldt conform het evenementen beleid 95 dB(A) op de grens van het terrein hetgeen in de dagperiode en avondperiode kan leiden tot hinder in en om de woning. Dit contrast tussen rustige binnenterreinen en drukke pleinen vormen vaak de kracht van het centrum.

Buitengebied: NMPM 2030 doelstelling = goed = geen geluidgehinderden. Omdat er in deze gebieden over het algemeen weinig mensen langdurig verblijven is het moeilijk het aantal gehinderden goed te definiëren. Beter is te kijken naar de perceptie van het aanwezige geluid bij de gebruikers van het gebied zoals aangegeven in tabel 1. Hierbij kan de categorie-indeling worden doorvertaald naar de kwaliteit in het NMPM 2030, namelijk; goed = cat 1 en 2, voldoende = cat 3, matig = cat 4 en 5 en slecht = cat 6 en 7. Dit houdt in dat voor het buitengebied een geluidsniveau van maximaal 45 dB(A)/43dB gaat gelden en ter plaatse van de ontsluitingswegen maximaal 50 dB(A)/48dB.

Gebiedsgerichte geluidsniveaus

Naar aanleiding van de heersende geluidsniveaus die geïnventariseerd zijn met behulp van de geluidsniveaukaart en het percentage gehinderden bij een bepaald geluidsniveau zijn grenswaarden opgesteld per gebiedstype.

In tabel 6 worden deze grenswaarden binnen de gebiedstypering van het NMPM 2030 weergegeven. Deze grenswaarden geven de gewenste geluidsniveaus per gebiedstype aan.

Tabel 6:

Nr.	Omschrijving gebied	Grenswaarde	
		LAeq in dB(A)	Lden in dB
1	Extensief werken	55-60	53-58
2	Industrie	<= 75	<= 73
3	Groen verbindingsgebied	50-55	48-53
4	Buitengebied	45-50	43-48
5	Extensief wonen	50-55	48-53
6	Intensief wonen/werken	55-60	53-58
7	Centrum	45-55*	43-53*

* 45dB(A)/43dB geldt voor hofjes e.d., evenementen zijn uitgesloten hiervoor geldt een grenswaarde van 60-65 dB(A)/58-63 dB

De geluidsgrenswaarden zullen worden vastgelegd in een zogenaamde geluidskwaliteitskaart, zodat bij de beoordeling van een ruimtelijk plan of de aanvraag voor een vergunning snel duidelijk is welke normstelling gehanteerd moet worden.

Omdat het Maastrichtse beleid erop gericht is het verkeer te sturen op hoofdwegen en langs deze wegen de geluidsbelastingen daarom hoger liggen dan in de omliggende gebieden is voor alle bovengenoemde grenswaarden bij de betreffende gebieden de 1^e lijns bebouwing langs de hoofdwegenstructuur uitgesloten. In onderstaand figuur is de hoofdwegenstructuur van Maastricht opgenomen.

Voor het hanteren van de grenswaarden gelden een aantal aandachtspunten:

- autonome ontwikkelingen binnen een gebied
- afstemming ter plaatse van grenzen van gebieden

Het is niet zo dat in een gebied het geluidsniveau overal dezelfde waarde zal hebben. Akoestische differentiatie in het gebied zal aanwezig en mogelijk moeten zijn. Bijvoorbeeld in het centrum waar een duidelijk contrast bestaat tussen intensief gebruikte pleinen / winkelstraten en rustige hofjes.

De gemiddelde kwaliteit van het gebied zal echter moeten voldoen aan de in bovenstaande tabel genoemde waarden. Indien binnen of grenzend aan het gebied geluidsbronnen, zoals wegen of industrieterreinen, zijn gelegen is het zaak de planontwikkeling hierop af te stemmen. Bijvoorbeeld;

- bebouwing zal zodanig moeten plaatsvinden dat de eerste lijnsbebouwing grenzend aan de bron een afschermdende functie heeft voor de rest van het gebied. De eerste lijnsbebouwing zal een functie moeten krijgen die wel bij het gebied past, maar niet geluidsgevoelig is.
- Of indien alleen geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk zijn, bijvoorbeeld binnen extensief wonen, zodanig moeten worden vormgegeven dat de bewoners het gebied ervaren conform de in de tabel genoemde kwaliteit. Denk hierbij aan akoestisch gunstig oriënteren en indelen van de

geluidsgevoelige ruimten, gevelisolatie en het altijd aanwezig zijn van minimaal één geluidluwe gevel.

Indien er binnen een gebied een geluidsbron wordt geprojecteerd zal de situering en inrichting van deze bron zodanig moeten zijn dat naar het gebied geen uitstraling van hogere geluidsniveaus als de aangegeven geluidsgrenswaarde plaatsvindt. Denk hierbij aan het verdiept leggen van een weg in het buitengebied of het akoestisch gunstig inrichten van een bedrijventerrein binnen intensief wonen/werken.

Op basis van het bovenstaande kunnen bij een planbeoordeling de volgende stappen worden doorlopen:

- Stap 1: bepalen akoestische kwaliteit van het gebied.
- Stap 2: toetsen of voldaan wordt aan de gewenste gebiedskwaliteit
- Stap 3: Bekijken van oplossingsmogelijkheden oranje gebieden. Aan welke criteria moet worden voldaan om een optimale akoestische kwaliteit te krijgen.

De geluidsgrenswaarden zullen worden vastgelegd in een zogenaamde geluidskwaliteitskaart, zodat bij de beoordeling van een ruimtelijk plan of de aanvraag voor een vergunning snel duidelijk is welke normstelling gehanteerd moet worden.

Nadere uitwerking beleidsregels verlenen hogere grenswaarden

In het Natuur en Milieuplan 2030 worden er uitspraken gedaan zoals woningen gelegen aan hoofdwegenstructuur moeten minimaal één geluidsonbelaste en een geluidsluwe buitenruimte hebben, akoestisch gunstig indelen van plangebieden en woningen, dove gevel, minimale toename van het aantal gehinderden etc. Deze uitspraken worden hier nader toegelicht en vastgelegd in beleidsregels.

Minimaal één geluidsluwe zijde

Voor woningen die gelegen zijn aan de hoofdwegenstructuur moeten over minimaal één geluidsluwe zijde beschikken en indien aanwezig een geluidsluwe buitenruimte hebben. Geluidsluw betekent hier voldoen aan de grenswaarde zoals deze is vastgesteld voor het betreffende gebied.

Akoestisch gunstig indelen

Wanneer de geluidsbelasting vanwege een weg hoger is dan 53 dB dient het plan akoestisch gunstig ingedeeld te worden (bijv. geen tuinen of geluidsgevoelige ruimten aan de straatzijde projecteren).

Dat wil zeggen dat verblijfsruimten (woon- en slaapkamers en keuken groter dan 11 m²), alsmede de tot de woning behorende buitenruimten, voor zover bestemd als verblijfsruimten, niet aan de uitwendige scheidingsconstructie waar de hoogste geluidsbelasting optreedt, zijn gelegen. In het geval van appartementen is dit gezien het beperkte oppervlak vaak moeilijk te realiseren. In dat geval kan gemotiveerd worden afgeweken. Echter blijft hierbij de eis dat minimaal de hoofdslaapkamer aan de geluidluwe gevel moet zijn gesitueerd.

Minimale toename aantal geluidsgehinderde

Bij vervangende nieuwbouw of bij het opdelen van bestaande gebouwen kan er sprake zijn van toename van het aantal geluidsgehinderden. In deze situaties mag het aantal geluidsgehinderden maar maximaal met 10% toenemen met een minimum van 1 persoon.

Reconstructie Wet geluidhinder

Zoals eerder aangegeven is er sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder wanneer sprake is van een fysiek wijziging van de weg waarbij sprake is van een toename van de geluidbelasting met 2 dB of meer. In dat geval zullen er maatregelen moeten worden getroffen om deze toename ter plaatse van woningen teniet te doen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het aanbrengen van geluidsreducerend asfalt of het plaatsen van schermen, maar ook het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen. Echter zal in veel gevallen in het stedelijk gebied de geluidstoename worden veroorzaakt door een toename van het verkeer als gevolg van een planontwikkeling zonder dat er fysiek iets aan de weg wordt gewijzigd. Indien de toename van het verkeer leidt tot een toename van de geluidsbelasting van 2 dB of meer zal hier eveneens moeten worden gekeken naar de mogelijkheden voor het treffen van maatregelen om de toename ter plaatse van bestaande woningen teniet te doen. Op dit moment wordt deze beleidsregel bij gemeentelijke plannen (zoals omleggen OV-as) reeds nageleefd. Met het opnemen van deze beleidsregel bestaat de mogelijkheid ook bij externe initiatieven het beschermen van bestaande woningen af te dwingen.

Bouwen dicht op de bron

In het verleden werd een hoge geluidsbelasting vaak voorkomen door afstand te creëren ten opzichte van de geluidsbron. Hierdoor ontstonden in woongebieden groenstroken langs de wegen die vaak alleen gebruikt worden als hondenuitlaatplek. Ook in de huidige Wet geluidhinder wordt deze mogelijkheid nog steeds geboden om zo aan de normen te voldoen. Door bouwen van geluidgevoelige bestemmingen dicht op de bron, maar op zodanige wijze dat de bebouwing zelf zorgt voor een akoestische afscherming van het achterliggende gebied wordt er effectiever omgegaan met de beschikbare ruimte omdat ook het buitengebied een aangename leefkwaliteit krijgt. Door het hanteren van een akoestisch gunstige indeling wordt het leefklimaat in de woning beschermd.

Dove gevels en geluidwerende schermen

Indien niet voldaan wordt aan de voorkeursgrenswaarde maar wel aan de maximale ontheffingswaarde dan kan een hogere waarde aangevraagd. Hogere waarden kunnen niet worden verleend voor woningen, waarbij de geluidsbelasting de maximale grenswaarde overschrijdt. Dat zou betekenen dat woningen niet gebouwd kunnen worden op locaties waar de maximale grenswaarde wordt overschreden.

Toch zijn er 2 manieren mogelijk om op die locaties te bouwen:

1. De woningen worden gebouwd met een zgn. 'dove gevel': een gevel met alleen bij uitzondering te openen delen.
2. Aan de woningen wordt een geluidwerend scherm bevestigd

Randvoorwaarde bij het toepassen van dove gevels en geluidsschermen is dat het verblijfsgebied (slaapkamers, woonkamer) van de woning tot tenminste 33 dB wordt geïsoleerd. Verder geldt dat elke geluidbelaste woning een geluidsluwe gevel, of geveldeel, moet hebben waarop slaapkamer(s) geventileerd en gespuid kunnen worden.

In bestemmingsplannen moet in de planvoorschriften in ieder geval de wettelijke definitie van dove gevel opgenomen worden als dove gevels toegepast gaan worden. In het Projectbesluit (art. 3.10 Wro) kunnen de onderstaande vormen van openingen expliciet benoemd worden. Ook een geluidwerend scherm moet expliciet omschreven worden.

Dove gevel:

In de nieuwe Wet geluidhinder (Wgh) is het begrip dove gevel opgenomen.
De Wgh bevat de volgende definities:

Art 1: gevel: bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak;

Art1b 5^e lid: In afwijking van artikel 1 wordt onder een gevel in de zin van deze wet en de daarop berustende bepalingen niet verstaan:

- a. een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede*
- b. een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte.*

Art 1: geluidsgevoelige ruimte: ruimte binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer wordt gebruikt of voor een zodanig gebruik is bestemd, alsmede een keuken van ten minste 11 m²;

De gemeente Maastricht staat de volgende vormen van bij uitzondering te openen delen in dove gevels toe:

- a) ramen en deuren die grenzen aan niet-geluidsgevoelige ruimten zonder gebruiksdoel, bijvoorbeeld een raam in een hal dat gebruikt wordt voor het luchten van beddengoed of een nooddeur in een hal;
- b) ramen of deuren aan besloten galerijen, serres of loggia's, waarbij de binnengevel als schil van de woning fungeert volgens het Bouwbesluit.

Gevel met een geluidwerend scherm

Een gevel met daarvoor een gemonteerde geluidwerend scherm is geen "dove gevel" zoals in de Wgh beschreven. Een geluidwerend scherm is ook een manier om woningen te bouwen op locaties waar de maximale grenswaarde overschreden wordt. In tegenstelling tot dove gevels is de Wgh bij geluidwerende schermen van toepassing.

Als het scherm zodanig geluid weert dat het geluidsniveau op de gevel minder dan 48 dB is, is geen hogere waarde nodig. Als de geluidsbelasting op de gevel tussen de 48 dB en de maximale grenswaarde bedraagt, is een hogere waarde noodzakelijk. Art 110 5^e lid van Wgh verplicht dat gestreefd wordt naar 48 dB en dat alleen met een motivatie een hogere waarde verleend kan worden.

Belasting van de gevel met een geluidwerend scherm boven de maximale grenswaarde is niet toegestaan, tenzij de gevel als dove gevel wordt geconstrueerd.

Enkele regels opgenomen voor het toepassen van gevels met geluidwerende schermen zijn:

- tussen het scherm en de gevel buitenluchtcondities heersen;
- grootte van ventilatieopeningen volgens rekenregels bijlage 8.
- de minimale afstand tussen het geluidwerend scherm en de gevel moet minimaal 0,5 meter zijn.
- de ruimte tussen het geluidwerend scherm en de gevel kan gebruikt worden voor de ontsluiting van de woningen. Toegangsdeuren in het geluidwerend scherm zijn mogelijk zonder dat de Wgh van toepassing is. Meer details zijn in bijlage 8 te vinden.

Het is mogelijk de geluidsbelasting op de gevel te reduceren met afschermdende constructies, bijvoorbeeld haaks op de gevel gemonteerde schermen, uitstekende trapportalen etc.

Combinatie dove gevel en geluidwerend scherm

De definitie in de Wgh laat impliciet toe om een dove gevel te onderbreken met geluidwerende scherm delen. Het is echter niet de bedoeling van de wetgever geweest om dit onbeperkt te doen. De gemeente Maastricht wil het aantal mogelijkheden voor onderbreking daarom beperken tot balkons (incl. loggia's) en serres.

Onderbreken van de dove gevel met een geluidwerend scherm betekent dat de regels van de Wgh van toepassing zijn op de hele gevel. Een uitzondering op deze regel is als geluidwerende schermen of dove gevels per hele verdieping toegepast worden. Bijvoorbeeld als hoge, zwaar belaste woonetages worden gebouwd met een dove gevel en lager gelegen, minder zwaar belaste verdiepingen worden gebouwd met geluidwerende schermen er voor.

Een "gatenkaas" met hier en daar schermen voor ramen of deuren wordt dus niet toegestaan.

Eisen aan balkons, loggia's en serres

Balkons en loggia's zijn uitsparingen in de gevel (buiten de schil van de woning). Serres zijn balkons of loggia's die met glas van de buitenlucht zijn afgesloten.

Aan deze buitenruimten worden de volgende eisen gesteld:

- a) de geluidsbelasting in de buitenruimte moet zo laag mogelijk zijn. De geluidsbelasting op de gevel delen mag niet hoger zijn dan 48 dB, zeker als de buitenruimte bedoeld is als geluidsluwe zijde. Als de geluidsbelasting hoger is, moet een ontheffing van een hogere waarde aangevraagd worden.
- b) in de buitenruimte heerst buitenluchtkwaliteit zoals omschreven in bijlage 8, waardoor spuien of ventileren van de geluidsgevoelige ruimte mogelijk is
- c) de buitenruimte ligt geheel buiten de thermische schil van de woning.
- d) de buitenruimte is minimaal 3 m² groot en minimaal 1,30 m diep. Bij kleine woningen kan van deze minimale groottes gemotiveerd worden afgeweken.
- e) de achterliggende vertrekken voldoen aan de normen van daglichttoetreding volgens het Bouwbesluit.

Indien de buitenruimte met wegschuifbare panelen is gebouwd, mag bij het berekenen van de akoestische kwaliteit uitgegaan worden van gesloten panelen.

Indien voldaan wordt aan de bovenstaande beleidsregels en de ontheffingscriteria (bijlage 4) kan een hogere grenswaarden conform de gebiedsgerichte geluidsniveaus worden verleend.

9. Beleid bij klachten

Op het moment als er klachten met betrekking tot geluidsoverlast zijn dan worden de volgende stappen ondernomen:

1. Berekenen geluidsbelasting volgens SRM 1 of SRM 2;
2. Berekende waarde toetsen aan het Maastrichtse beleid;
3. Woning toetsen aan ingediende bouwvergunning, maximaal toelaatbaar binnenniveau; Incidenteel;
4. Toetsen aan bestemmingsplan of hier een woonbestemming in is opgenomen.

Het geluidsniveau op de gevel wordt bepaald met SRM 1 of SRM 2 (afhankelijk van de situatie). Hierbij wordt gebruik gemaakt van de beschikbare gegevens uit het verkeersmodel of verkeerstellingen.

Geluidsmetingen ten aanzien van wegverkeer worden niet uitgevoerd gezien de tijdsduur en de onbetrouwbaarheid (conform landelijke voorschriften).

Wanneer uit bovenstaande blijkt dat een bestaande woning aan de hoofdwegenstructuur niet voldoet aan het Maastrichtse beleid maar wel aan de ingediende bouwvergunning dan is er waarschijnlijk sprake van een saneringswoning.

Deze woningen dienen vervolgens getoetst te worden aan de A- en B-lijst.

Op deze lijsten staan woningen vermeld die voor 1982 gebouwd zijn, maar die op de pijldatum van 1986 een geluidbelasting ondervonden > 55 dB(A).

Deze woningen kunnen al voorzien zijn van geluidswerende maatregelen of worden in de nabije toekomst aangepakt. Wanneer er geen sprake is van een saneringswoning dan is er geen juridische verplichting voor de gemeente om deze woningen te voorzien van extra geluidsreducerende maatregelen. Aangezien de gemeente nog steeds druk bezig is met het aanpakken van de saneringswoningen zijn hier geen financiële middelen voor.

In sommige gevallen kan bekeken worden of er de mogelijkheid is met grond die vrijkomt bij bouwwerkzaamheden een grondwal te realiseren. Aangezien deze mogelijkheid van veel factoren afhankelijk is zal dit van geval tot geval bekeken moeten worden.

Bijlage 1

Begrippenlijst

andere geluidsgevoelige gebouwen:

- 1°. onderwijsgebouwen;
 - 2°. ziekenhuizen en verpleeghuizen;
 - 3°. bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen andere gezondheidszorggebouwen dan bedoeld onder 2°;
- een gymnastieklokaal maakt voor de toepassing van deze wet geen deel uit van een onderwijsgebouw;

bebouwde kom: bebouwde kom, vastgesteld krachtens de Wegenverkeerswet 1994;

bouwvergunning: bouwvergunning als bedoeld in artikel 40 van de Woningwet;

buitenstedelijk gebied: gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg;

equivalent geluidsniveau: gemiddelde – te bepalen op een door Onze Minister krachtens toepassing van artikel 110d aangegeven wijze – van de afwisselende niveaus van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid, vastgesteld volgens de door Onze Minister krachtens toepassing van dat artikel gestelde regels;

etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) met betrekking tot een industrieterrein: hoogste van de volgende drie waarden:

- 1°. de waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 07.00–19.00 uur (dag);
- 2°. de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 19.00–23.00 uur (avond);
- 3°. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 23.00–07.00 uur (nacht);

etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) met betrekking tot een weg: hoogste van de volgende twee waarden:

- 1°. de waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 07.00–19.00 uur (dag);
- 2°. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 23.00–07.00 uur (nacht);

geluid: met het menselijk oor waarneembare luchtrillingen;

geluidhinder: gevaar, schade of hinder, als gevolg van geluid;

geluidsbelasting binnen een woning: geluidsbelasting binnen een geluidsgevoelige ruimte;

geluidsbelasting in dB(A) vanwege een industrieterrein: etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door de gezamenlijke inrichtingen op een industrieterrein;

geluidsbelasting in dB(A) vanwege een weg: etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door het gezamenlijke wegverkeer op een bepaald weggedeelte of een combinatie van weggedeelten;

geluidsbelasting in dB: op een geheel getal af te ronden geluidsbelasting in Lden op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00–19.00 uur, van 19.00–23.00 uur en van 23.00–07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189);

geluidsbelasting *L_{night}*: geluidsbelasting op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 23.00–07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 2, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189);

geluidsgevoelige ruimte: ruimte binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer wordt gebruikt of voor een zodanig gebruik is bestemd, alsmede een keuken van ten minste 11 m²;

geluidsgevoelige terreinen:

1°. terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg, of

2°. woonwagenstandplaatsen;

geluidsniveau in dB(A): gemeten of berekende geluidsniveau, uitgedrukt in dB(A) overeenkomstig de door de Internationale Electrotechnische Commissie terzake opgestelde regels;

geluidsvermogen: hoeveelheid geluidsenergie die door een toestel of inrichting per tijdseenheid naar de omgevende lucht kan worden uitgestraald;

geprojecteerde weg: nog niet in aanleg zijnde weg, in de aanleg waarvan door een geldend bestemmingsplan wordt voorzien;

geprojecteerde woning of gebouw: nog niet aanwezige woning of nog niet aanwezig gebouw, waarvoor het geldende bestemmingsplan verlening van de bouwvergunning toelaat, maar deze nog niet is afgegeven;

gevel: bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak;

hoofdspoorweg: krachtens artikel 2 van de Spoorwegwet aangewezen hoofdspoorweg, niet zijnde een spoorwegemplacement;

industrieterrein: terrein waaraan een bestemming is gegeven die de mogelijkheid van vestiging van inrichtingen, behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorie van inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken, insluit;

inrichting: inrichting als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer;

inspecteur: als zodanig bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaar;

motorvoertuig: motorvoertuig als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;

NEN: door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven norm;

Onze Minister: Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

reconstructie van een weg: een of meer wijzigingen op of aan een aanwezige weg ten gevolge waarvan uit akoestisch onderzoek als bedoeld in artikel 77, eerste lid, onder a, en artikel 77, derde lid, blijkt dat de berekende geluidsbelasting vanwege de weg in het toekomstig maatgevende jaar zonder het treffen van maatregelen ten opzichte van de geluidsbelasting die op grond van artikel 100 dan wel het bepaalde krachtens artikel 100b, aanhef en onder a, als de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting geldt met 2 dB of meer wordt verhoogd;

rijstrook: strook van de rijbaan van een weg, welke voldoende plaats biedt aan een enkele rij rijdende motorvoertuigen op meer dan drie wielen, of, indien door middel van markering een bredere strook als rijstrook is aangegeven, die strook;

spoorweg: spoorweg als bedoeld in artikel 1 van de Spoorwegwet, voor zover deze is aangegeven op een bij of krachtens deze wet vastgestelde kaart;

stedelijk gebied: gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg;

toestel: toestel dat bij gebruik anders dan door menselijke energie geluidhinder kan veroorzaken, een luchtvaartuig daaronder niet begrepen;

weg: voor het openbaar rij- of ander verkeer openstaande weg of pad, met inbegrip van de daarin liggende bruggen of duikers;

wegaanlegger: opdrachtgever tot aanleg of reconstructie van een weg;

weg in aanleg: weg met de aanleg waarvan een begin van uitvoering is gemaakt;

wijziging van een spoorweg: wijziging met betrekking tot een aanwezige spoorweg, die verandering brengt in de omstandigheden welke ingevolge de regels die gelden bij de vaststelling van de geluidsbelasting vanwege die spoorweg in acht genomen moeten worden en waarvan uit akoestisch onderzoek blijkt dat de berekende geluidsbelasting vanwege de spoorweg in het toekomstig maatgevende jaar zonder het treffen van maatregelen hoger zal zijn dan 63 dB of, indien die berekende geluidsbelasting vanwege de spoorweg in het toekomstig maatgevende jaar 63 dB of lager zal zijn maar hoger dan een bij algemene maatregel van bestuur aangegeven geluidsbelasting, uit het onderzoek blijkt dat de geluidsbelasting vanwege de spoorweg in het toekomstig maatgevende jaar zonder het treffen van maatregelen ten opzichte van de geluidsbelasting voorafgaand aan de wijziging zal toenemen met ten minste 3 dB;

woning: gebouw dat voor bewoning gebruikt wordt of daartoe bestemd is;

woning of gebouw in aanbouw: nog niet aanwezige woning of nog niet aanwezig gebouw, waarvoor de bouwvergunning is afgegeven;

woonwagenstandplaats: standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder h, van de Woningwet.

Geluidsgevoelige bestemmingen zijn:

- Woningen (Wgh);
- Onderwijsgebouwen exclusief gymzaal (Wgh art.1);
- Ziekenhuizen en verpleeghuizen (Wgh art.1);
- Andere gezondheidsgebouwen (Bg 1.2): Verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, medisch centra, poliklinieken en medische kleuterdagverblijven.

Welke verblijfsruimten zijn geluidsgevoelig van bovenstaande bestemmingen:

- leslokalen en theorielokalen van onderwijsgebouwen;
- onderzoeks- en behandelingsruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruidten van andere gezondheidszorggebouwen als bedoeld in laatste punten van gevoelige bestemmingen;
- theorievaklokalen van onderwijsgebouwen;
- ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen.

Geen geluidsgevoelige bestemmingen maar wel advies voor aanvaardbaar binnenniveau:

- woningen aan een niet gezoneerde weg;
- slaapruidten van logiesgebouwen (bv. Hotels);

- slaapruidtes van kinderopvang (bv. Kinderdagverblijven);
- onderzoeks-, behandelingsruuidtes van tandarts cq huisartspraktijken;
- vakantie/recreatiewoningen;
- opvangcentra voor asielzoekers.

Bijlage 2

Wet geluidhinder, normering

Tabel 1: van de geluidhindernormen van wegverkeer bij woningen

situatie		grenswaarde in dB	maximaal toelaatbare waarde in dB		maximale toelaatbare waarde binnenshuis in dB
weg	woning		auto(snel)weg	stedelijke weg	
weg nog niet geprojecteerd	niet geprojecteerd ¹	48	53	58	33
	reeds geprojecteerd	48	53	58	33
	in aanbouw	48	58	63	33
	aanwezig	48	58	63	33
weg wordt in reconstructie genomen	niet geprojecteerd	48	53	63	33
	reeds geprojecteerd in aanbouw aanwezig	48	58	63	33
weg aanwezig al dan niet in reconstructie	niet geprojecteerd	48	53)	63	33
	aanwezig	58	68	68	43

- 1) geprojecteerd is in een vigerend bestemmingsplan opgenomen.
- 2) de toename mag meer zijn dan 5 dB indien de reconstructie leidt tot een afname van de geluidsbelasting op een andere weg bij tenminste een gelijk aantal woningen met tenminste een gelijk aantal decibels

De buitennormen voor onderwijsvoorzieningen en medische voorzieningen zijn gelijk. Voor scholen is de dagsituatie maatgevend en voor woningen en medische voorzieningen de nachtsituatie, waardoor het voor kan komen dat geen woningen op een locatie gerealiseerd kunnen worden en scholen wel. De geluidbelasting in theorielokalen van scholen en onderzoek en behandelruimten van ziekenhuizen en verpleegtehuizen mag niet hoger zijn dan 28 dB. De maximale binnenwaarde van theorievaklokalen van scholen en in huisvestingsruimten, recreatie en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleegtehuizen bedraagt 33 dB

Tabel 2: van geluidhindernormen van industrielawaai en spoorweglawaai

nieuwe situaties		grenswaarde in dB	maximaal toelaatbare waarde in dB(A)	maximale binnenwaarde in dB(A)
type geluid	type bebouwing			
industrielawaai	woningen	50	55	35
industrielawaai	scholen	50	60	33 leslokalen 35 vaklokalen
industrielawaai	medische voorzieningen	50	60 zieken- en verpleegtehuizen 55 andere gezondheidszorg	30 behandel- en onderzoeksruimte 35 recreatie en conversatieruimte
industrielawaai	woonwagendstand plaatsen	50	55	
		grenswaarde in dB	Maximaal toelaatbare waarde in dB	Maximale binnenwaarde in dB
spoorweglawaai	woningen	55	68	33
spoorweglawaai	scholen	53	68	28 theorielokalen 33 vaklokalen
Spoorweglawaai	medische voorzieningen	53	68	28 onderzoek en behandelruimten 33 huisvesting, recreatie en conversatieruimten
Spoorweglawaai	Woonwagendstand Plaatsen	58	63	

Bijlage 3

Overzicht bevoegd gezag bij aanvraag van hogere waarden

Tabel: Overzicht situatie bij het aanvragen van hogere grenswaarden

situatie	aanvrager hogere grenswaarde	bevoegd gezag
Aanleg van een niet-regionaal bedrijventerrein	Bestuur Kamer van Koophandel	Burgemeester en wethouders
Wijziging bestemmingsplan in verband met aanpassing van een zone bij een niet-regionaal industrieterrein	Beheerder industrieterrein Bestuur Kamer van koophandel	Burgemeester en wethouders
Aanleg van een regionaal bedrijventerrein	Burgemeester & wethouders van de gemeente waarbinnen de geluidgevoelige bestemmingen zijn of worden gesitueerd Burgemeester & wethouders van de gemeente waarbinnen het industrieterrein is of wordt gesitueerd	Gedeputeerde Staten
Wijziging bestemmingsplan in verband met aanpassing zone industrieterrein van regionaal belang	Beheerder industrieterrein Bestuur Kamer van koophandel	Gedeputeerde Staten
Aanleggen van een weg in beheer van de gemeente	Wegaanlegger Wegbeheerder Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Reconstructie van een weg in beheer van de gemeente	Wegaanlegger Wegbeheerder Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Aanleggen van een weg in beheer van het Rijk of de provincie	Wegbeheerder	Gedeputeerde staten
Reconstructie van een weg in beheer van het Rijk of de provincie	Wegbeheerder	Gedeputeerde staten
Aanleggen / wijzigen van een spoorweg, niet zijnde een hoofdspoorweg	Spoorwegexploitant	Burgemeester en wethouders
Aanleggen / wijzigen van een hoofdspoorweg	Spoorwegexploitant	Gedeputeerde staten
Bouwen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van een industrieterrein	Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Bouwen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van een industrieterrein van regionaal belang	Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Bouwen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van een weg in beheer van de gemeente	Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Bouwen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van een weg in beheer van het Rijk of de provincie	Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Bouwen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van een hoofdspoorweg	Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Bouwen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van een spoorweg, niet zijnde een hoofdspoorweg	Burgemeester & wethouders	Burgemeester en wethouders
Sanering en reconstructie van een bestaande gezonede (spoor)weg	Spoorwegexploitant Burgemeester & wethouders Gedeputeerde Staten	Minister
Aanleggen / wijzigen van een hoofdspoorweg binnen de kaders van de Tracéwet	Spoorweg- /wegbeheerder	Minister

Bijlage 4

Ontheffingscriteria hogere grenswaarden

Het besluit hogere grenswaarde moet goed worden onderbouwd. In de oude Besluiten geluidhinder zijn criteria opgenomen waaraan een hogere grenswaarde verzoek moet worden getoetst. Deze criteria zijn in het nieuwe Besluit geluidhinder volledig te vervallen. Elke gemeente kan nu zelf bepalen of een hogere waarde alleen in uitzonderlijke gevallen of altijd verleend kan worden. Het verlenen van een hogere grenswaarde moet wel goed worden gemotiveerd. Het opnemen van ontheffingscriteria in gemeentelijk beleid kan de procedure voor het vaststellen van een hogere grenswaarde eenvoudiger maken. Voor het goed onderbouwen van de hogere grenswaarde moet duidelijk zijn welke afwegingen zijn gemaakt.

Daarbij zijn name de volgende twee zaken van belang:

- Uit het bestemmingsplan moet blijken dat alleen op de gekozen plaats nog kan worden gebouwd en dat er binnen de gemeente in de komende periode een bepaald aantal woningen moet worden gerealiseerd;
- Vervolgens moet uit het akoestisch onderzoek blijken dat er overwegende bezwaren zijn om de geluidsbelasting te reduceren tot de voorkeursgrenswaarde. Deze bezwaren moeten goed worden onderbouwd (zie ook paragraaf 4.2). Verder moet worden bekeken of het vaststellen van hogere grenswaarden past binnen eerder genomen besluiten of nog te nemen besluiten, zoals het vastgestelde) bestemmingsplan.

In onderstaande tabel staan de voorgestelde ontheffingscriteria op een rij. Deze zijn gelijk aan de ontheffingcriteria zoals deze in het verleden in de Wet waren opgenomen.

ontheffingscriteria	aanvullende vereisten
Nog niet geprojecteerde woningen buiten de bebouwde kom die verspreid gesitueerd zijn.	Dit betreffen solitaire woningen.
Nog niet geprojecteerde woningen buiten of binnen de bebouwde kom die ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid.	De woningen moeten een directe relatie hebben met het op hetzelfde perceel gelegen bedrijf c.q. met de op hetzelfde perceel plaatsvindende activiteiten. Hierbij moet dus ook gedacht worden aan aanleunwoningen bij een verzorgingstehuis of studentenwoningen bij een school.
Nog niet geprojecteerde woningen buiten of binnen de bebouwde kom die door de gekozen situering een open plaats tussen de aanwezige bebouwing opvullen.	Een open plaats in de bebouwing is een gebied dat aan minimaal twee zijden begrensd wordt door bestaande woningen of een ander ruimtelijk beeldbepalend element (bijvoorbeeld een park). De open plaats moet geheel gevuld worden waarbij de dichtheid tussen bebouwing en open ruimte overeen moet komen met de dichtheid bij de bestaande bebouwing.
Nog niet geprojecteerde woningen buiten of binnen de bebouwde kom die ter plaatse gesitueerd zijn als vervanging van bestaande bebouwing.	Hiervoor moet bestaande bebouwing verbouwd worden (eventueel in combinatie met een wijziging van de bestemming) of moet een gebouw op nagenoeg dezelfde locatie worden teruggebouwd.
Nog niet geprojecteerde woningen binnen de bebouwde kom die in een dorps- of stadsvernieuwingsplan worden opgenomen.	Hiertoe kunnen woningen gerekend worden die onder een stadsvernieuwingssubsidiereregeling vallen of in een expliciet aangewezen stads- en/of dorpsvernieuwingsplan geprojecteerd worden.
Nog niet geprojecteerde woningen binnen de bebouwde kom die door de gekozen situering of bouwvorm een doelmatige akoestische afscherming vormen voor andere woningen.	De afscherming kan alleen gerealiseerd worden met een aaneengesloten bouwvorm van voldoende hoogte. Woningen die zonder afscherming kunnen voldoen aan de voorkeursgrenswaarde behoren niet tot de afgeschermdde woningen. Het aantal afgeschermdde woningen moet minimaal de helft bedragen van het aantal ontheffingswoningen. Op de afgeschermdde woningen moet als gevolg van deze

	afscherming de geluidbelasting afnemen met minimaal 5 dB.
Een nog niet geprojecteerde weg die een noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie zal vervullen.	De noodzaak voor de weg moet aangetoond worden met behulp van recente gegevens (structuurschema verkeer en vervoer, meerjarenplan personenvervoer, streek- of structuurplan, de toelichting bij een bestemmingsplan, tracénota of iets dergelijks).
Een nog niet geprojecteerde weg die een zodanige verkeersverzamel functie zal hebben, dat de aanleg van de weg zal leiden tot aanmerkelijk lagere geluidsbelastingen van woningen binnen de zone van een andere weg.	Het effect van de weg moet aangetoond worden met behulp van recente gegevens (structuurschema verkeer en vervoer, meerjarenplan personenvervoer, streek- of structuurplan, de toelichting bij een bestemmingsplan, tracénota of iets dergelijks). Het aantal woningen waarop de geluidbelasting afneemt is minimaal gelijk aan het aantal woningen waarop de geluidbelasting toe neemt. Netto moet er sprake zijn van een verbetering. Dit betekent dat de totale afname (aantal woningen x afname per woning) groter moet zijn dan de totale toename (aantal woningen x toename per woning).

Bijlage 5

Omschrijving gebiedstypen

Extensief wonen:

De hoofdfunctie van dit gebiedstype wordt gekenmerkt door wonen. Deze functie kan gemengd zijn met kleinschalige bedrijvigheid met beperkte milieubelasting of bedrijvigheid die ondersteunend is aan de woonfunctie. De gebruiksintensiteit is relatief laag, waarbij de nadruk ligt op het begin van de ochtend en het eind van de middag. De dichtheid is laag, de opzet van de woonwijken is ruim en groen.

Intensief wonen/werken:

De hoofdfunctie van dit gebiedstype wordt gekenmerkt door wonen en/of werken. De gebruiksintensiteit is stevig, waarbij de nadruk ligt op overdag en 's avonds. De dichtheid is gemiddeld tot hoog, een versteend gebied waarbij de bouw vaak gestapeld is.

Centrum:

De nadruk ligt op commerciële, publieke en culturele functies, die sterk gemengd zijn met wonen. De dichtheid is hoog: meer dan 50 woningen per hectare. Het gebied is sterk versteend.

De gebruiksintensiteit is eveneens hoog (24-uurs economie). Er zijn echter ook stille plekken te vinden in de vorm van hofjes en binnenterreinen. Gezien de drukte aan de voorzijde van de woningen zijn deze stille plekken extra belangrijk en moet bij nieuwbouw aandacht worden besteed aan de oriëntatie van de woning en het creëren van geluidluwe gevels en buitenruimten.

Industrie:

Binnen dit gebiedstype is de zwaardere (milieubelastende) bedrijvigheid gevestigd. De gebruiksintensiteit van het gebied is stevig. Er zijn dag en nacht personen- en goederenstromen. Het gebied kent doorgaans veel verharding.

Extensief werken:

In dit gebiedstype zijn de bedrijven gevestigd, niet zijnde zware industrie. Er kan een beperkte functiemenging zijn met (bedrijfs)woningen. Bij de gebruiksintensiteit ligt de nadruk op overdag en avond. De dichtheid wisselt. Naast "plakken" van gebouwen en parkeerterreinen is er af en toe ruimte voor groen.

Groene verbindingszones:

Binnen dit gebiedstype zijn drie hoofdfuncties te onderscheiden:

- Ecologische verbindingszone tussen landschappelijke waardevolle gedeelten van het buitengebied.
- Uitloopgebied van het dorp voor recreatie en sport
- Uitloopgebied voor het dorp voor extensieve functies.

De gebruiksintensiteit is een mix van zeer extensief (ecologie) tot minder extensief (uitloopgebied). De mix is zodanig dat de functies naast elkaar kunnen bestaan.

Landschappelijk waardevol buitengebied:

Binnen dit gebiedstype zijn twee functies te onderscheiden:

- Natuur en ecologie. De gebieden maken deel uit van gemeentegrens overschrijdende landschappelijke eenheden;
- Landbouw en extensieve recreatie.

De gebruiksintensiteit is laag en de dichtheid is zeer laag.

Buitengebieden:

De in deze gebieden voorkomende functies zijn landbouw, natuur en (extensieve) recreatie. De gebruiksintensiteit is gematigd tot laag en de dichtheid zeer laag.

Bijlage 6

Procedure

Procedure:

In de procedure kunnen vijf fasen worden onderscheiden, namelijk de aanvraag, de beoordeling van de aanvraag door de gemeente, mogelijkheden voor inspraak, het besluit over de hogere waarde en eventueel bezwaar en beroep en de inschrijving van de hogere waarde in het register van Kadaster. Deze vijf fasen zullen hierna beknopt worden toegelicht.

De aanvraag

De aanvraag voor een hogere grenswaarde kan nu door verschillende partijen worden ingediend, waaronder door de gemeente zelf. In een vooroverleg is er tussen gemeente en aanvrager contact geweest over de uitvoering van het akoestisch onderzoek en over de informatie die moet worden aangeleverd. Aan het verzoek om vaststelling van een hogere grenswaarde zijn eisen gesteld. Het verzoek dient minimaal de volgende informatie te bevatten:

- de verzochte hogere waarde;
- de redenen die aan het verzoek ten grondslag liggen;
- de resultaten van het akoestisch onderzoek; in dit onderzoek moeten de volgende onderwerpen behandeld zijn:
 - de geluidbelasting op de woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen, indien geen geluidsreducerende maatregelen worden getroffen;
 - de doeltreffendheid van maatregelen om te voorkomen dat de geluidbelasting in de toekomst boven de voorkeursgrenswaarde uitkomt;
 - de doeltreffendheid van de maatregelen om te voldoen aan de vast te stellen hogere waarde voor de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting;
 - de heersende geluidbelasting, indien het onderzoek betrekking heeft op reconstructie van een weg;
 - indien relevant een overzicht van de gecumuleerde geluidbelasting;
 - een verklaring dat maatregelen zullen worden getroffen om te voldoen aan het wettelijk binnenniveau (gevelmaatregelen). Het hoeft op het moment van het verzoek voor een hogere waarde nog niet gedetailleerd bekend te zijn welke maatregelen getroffen zullen worden.

Aangezien de doeltreffendheid van maatregelen moet worden aangetoond, zal ook inzicht moeten worden gegeven in de kosten van de maatregelen en de geluidsreductie die daarmee kan worden bereikt.

Beoordeling

Na ontvangst van het verzoek voor vaststelling van een hogere grenswaarde, vindt de ambtelijke beoordeling plaats. Tijdens de beoordeling van het verzoek kan zonodig aanvullende informatie worden opgevraagd bij de aanvrager van de hogere grenswaarde.

In het geval de gemeente de aanvraag indient én beoordeelt (ambtshalve vaststellen hogere grenswaarde) is het aan te bevelen een functionele scheiding te organiseren tussen de opsteller en de beoordelaar van de aanvraag. Bijvoorbeeld door de aanvraag te laten opstellen door een medewerker van een andere afdeling dan de afdeling die verantwoordelijk is voor de beoordeling (doorgaans de afdeling waar de akoestisch medewerker werkzaam is). De gemeente heeft wel vaker met deze situatie te maken, bijvoorbeeld als de gemeente aanvrager en verlener is van een milieuvergunning.

Indien het verzoek hogere grenswaarden betrekking heeft op geluidsgevoelige bestemmingen die gesitueerd zijn in een andere gemeente, zal afstemming over het verlenen van de hogere grenswaarde moeten plaatsvinden met deze gemeente. Deze afstemming kan worden uitgevoerd op ambtelijk niveau. Indien gemeenten op ambtelijk niveau niet tot overeenstemming kunnen komen, kan het overleg worden gevoerd op het niveau van Burgemeester en wethouders. Verder kan de provincie worden ingeschakeld bij aanzienlijke meningsverschillen. Bij de beoordeling spelen verschillende criteria een rol. In ieder geval dient de aanvraag goed onderbouwd en gemotiveerd te worden. De gemeente zal de aanvraag minimaal beoordelen op stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke en financiële overwegingen. Als de aanvrager kan aantonen dat woningbouw ter plaatse noodzakelijk is en dat de bebouwing niet anders gesitueerd kan worden, is het in beginsel mogelijk om op basis van stedenbouwkundige argumenten en locatiespecifieke kenmerken de ontheffing te verlenen. Daarbij dient aangegeven te worden of maatregelen de geluidbelasting kunnen beperken. Deze maatregelen kunnen stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard. Bij landschappelijke overwegingen valt bijvoorbeeld te denken aan het voorkomen van doorsnijdingen met geluidsafschermdende voorzieningen in een open landschap. Dit is altijd een locatiespecifieke afweging die goed gemotiveerd moet worden in de aanvraag.

In de nieuwe Wet geluidhinder wordt sterker de nadruk gelegd op de financiële afweging van bron- en overdrachtsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de voorkeursgrenswaarde en de kosten van gevelmaatregelen bij het verlenen van een hogere waarde. Pas als duidelijk is dat de bron- en overdrachtsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de voorkeursgrenswaarde onacceptabel hoog zijn, kan een hogere grenswaarde worden vastgesteld. Als eerste worden de bron- en overdrachtsmaatregelen doorgerekend en pas daarna de gevelmaatregelen. Op basis van deze doorrekening kan worden bepaald welke maatregelen het meest doelmatig zijn. Indien de kosten van maatregelen om kunnen voldoen aan de voorkeursgrenswaarde binnen een acceptabele bandbreedte hoger zijn dan de kosten voor gevelmaatregelen, wordt de motivatie voor een hogere grenswaarde moeilijker. Wat wel en niet meer acceptabel is, is wettelijk niet vastgelegd. Daarin dient elke gemeente haar eigen afweging te maken. Het inzichtelijk maken vraagt wel dat er een eenduidig maatregelencriterium wordt gehanteerd. Met name in het kader van bijvoorbeeld saneringsmaatregelen zijn op basis van het Besluit geluidhinder maatregelencriteria beschikbaar. Voor niet saneringsituaties zal in overleg een criterium moeten worden geformuleerd.

In de Wet geluidhinder worden geen eisen meer gesteld aan de situering van geluidsgevoelige ruimten, alsmede de tot de woning behorende buitenruimten, ten opzichte van de relevante geluidsbron. De gemeente kan in haar beleid vastleggen in welke situaties zij daar toch een uitzondering op wil maken. Bijvoorbeeld als sprake is van cumulatie van geluid (geluidsbron op de voor- en achtergevel van de woning) of als de geluidbelasting op de gevel meer bedraagt dan 58 of 63 dB.

Inspraak

Nadat het verzoek voor een hogere grenswaarde is beoordeeld en in aanmerking komt voor een Collegebesluit, dienen belanghebbenden hierover te worden geïnformeerd. Voor de inspraak van belanghebbenden bij de vaststelling van een hogere waarde wordt verwezen naar Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze procedure betekent onder meer dat:

- het voornemen tot vaststelling van een hogere waarde bekend wordt gemaakt in lokale bladen;
- een ieder in de gelegenheid wordt gesteld het ontwerpverzoek in te zien en schriftelijke opmerkingen te maken;
- een openbare zitting wordt gehouden, waarbij een ieder de gelegenheid wordt gegeven opmerkingen over het ontwerpverzoek te maken;
- een rapport wordt opgesteld van de wijze waarop de bevolking bij de totstandkoming van het hogere waarde verzoek is betrokken (inclusief verslag openbare zitting en schriftelijk gemaakte opmerkingen).

Wanneer een hogere grenswaarde procedure gerelateerd is aan een vaststelling of herziening van het bestemmingsplan moet het besluit hogere grenswaarden samen met de bestemmingsplanwijziging ter inzage worden gelegd. Hoewel in artikel 110c lid 2 niet expliciet vermeld staat dat deze gelijktijdige inzage ook geldt voor een Projectbesluit, moet ervan worden uitgegaan dat de wetgever dit wel als zodanig heeft bedoeld.

Besluit

Na inspraak wordt het verzoek voor een hogere grenswaarde door het college van B&W vastgesteld. De door het College vastgestelde hogere waarde moet in overeenstemming zijn met het bestemmingsplan. De gemeenteraad heeft in principe de mogelijkheid het bestemmingsplan niet vast te stellen of te herzien als zij niet akkoord wenst te gaan met de door het college van B&W vastgestelde hogere grenswaarde. Om dit soort situaties te voorkomen is het verstandig beleid voor het verlenen van hogere waarde formeel vast te leggen.

Ook is overleg tussen het college van B&W en Gedeputeerde Staten nodig bij hogere grenswaarden die door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld en die betrekking hebben op een bestemmingsplan waarvoor de gemeenteraad bevoegd gezag is. De inspectie hoeft geen advies uit te brengen bij het vaststellen van een hogere grenswaarde.

Op het besluit van het College (of de Raad) tot vaststelling van een hogere grenswaarde staat volgens artikel 146 van de Wet geluidhinder beroep open bij de administratieve rechter overeenkomstig hoofdstuk 20 van de Wet milieubeheer.

Indien de hogere grenswaarde is vastgesteld voor een gezoneerd industrieterrein, zal de zonebeheerder hierover zo spoedig mogelijk moeten worden geïnformeerd, zodat de hogere waarde ook kan worden vastgelegd in het zonebeheermodel.

Kadaster

Na het besluit of de afhandeling van een eventuele beroepsprocedure moet de vastgestelde hogere waarde worden opgenomen in het Kadaster, als informatie behorende bij de betreffende woning. Het Kadaster dient derhalve van de gemeente een afschrift te ontvangen van de verleende hogere waarde, zodat deze kan worden verwerkt. Daarnaast zal vrijwel direct nadat de hogere grenswaarde van kracht is geworden bij bestaande woningen een onderzoek moeten worden gestart naar de binnenniveaus in de woningen. In het Besluit geluidhinder is aangegeven binnen welke termijn bewoners/eigenaren van deze woningen een uitnodiging tot deelname aan een dergelijk onderzoek moeten ontvangen. Tevens is beschreven hoe moet worden gehandeld, indien bewoners/eigenaren niet mee willen werken aan een dergelijk onderzoek.

Wettelijke termijnen

Bij het vaststellen van een hogere grenswaarde moet Afdeling 3.4 van de Awb worden gevolgd. Hierin is opgenomen welke wettelijke termijnen in acht moeten worden genomen. In deze paragraaf worden de wettelijke termijnen weergegeven vanaf het moment dat de ontwerpbeschikking ter inzage wordt gelegd (zie tabel 3.1.).

De procedure voor het verzoek om een hogere waarde is voor industrielawaai, wegen spoorweglawaai nagenoeg gelijk. Meestal is een dergelijke procedure gekoppeld aan de vaststelling van een bestemmingsplan of een Projectbesluit.

Overzicht procedure en termijnen

Actie	Termijn	Nevenacties	Grondslag
Ontwerpbeschikking ter inzage	6 weken (2 weken in het geval van een procedure hogere grenswaarden)	- kennisgeving ontwerpaanvraag - openbare zitting - indienen reacties	art. 3.11 lid 1 Awb art. 110 c lid 2 Wgh
B&W nemen een besluit	indien geen zienswijzen naar voren zijn gebracht binnen 4 weken vanaf einde inspraaktermijn	- algemene bekendmaking - mededeling aan insprekers - inschrijving van de hogere grenswaarde bij het kadaster	art. 3.18 lid 4 Awb
	binnen 6 maanden na ontvangst verzoek (tenzij aanvullende informatie is gevraagd → opschorten termijn)		art. 3.18 lid 1 en 2 Awb
Beroep bij RvS	binnen 6 weken na verzending heroverweging		art. 6.7 Awb

Het college van B&W dient binnen 6 maanden na de ontvangst van het verzoek hogere grenswaarde een besluit te nemen. De termijn van de inspraakprocedure bedraagt minimaal 10 weken als er geen zienswijzen zijn ingebracht. Als er wel zienswijzen zijn ingebracht moet toch rekening worden gehouden met 4 tot 6 weken (redelijke termijn) tijd voor het verwerken van de inspraakreacties. Daarmee bedraagt de inspraaktermijn circa 4 maanden. Voor de beoordeling van het verzoek hogere grenswaarden heeft de gemeente derhalve circa 2 maanden tijd. Bij het ambtshalve vaststellen van een hogere waarde (als de gemeente initiatiefnemer is en dus aanvrager van de hogere waarde) staat niet vast wanneer de procedure start. Er is immers geen formele aanvraag. Dan gelden slechts de wettelijke termijnen voor de inspraakprocedure. De gemeente is immers zelf belanghebbende bij het tijdig nemen van het besluit met het oog op de vaststelling van het bestemmingsplan.

Bijlage 7

Randvoorwaarden voor de akoestisch onderzoeken

Cumulatie

De cumulatieve geluidbelasting wordt bepaald volgens de methode L_{cum} uit het Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2006. De cumulatieve geluidbelasting wordt omgerekend naar wegverkeerslawaai.

Indien sprake is van cumulatie speelt de cumulatieve waarde op twee momenten een rol:

- 1 bij het vaststellen van de hogere waarden.

Met de cumulatieve waarde wordt beoordeeld of er sprake is van een onaanvaardbare geluidsbelasting. Zoals in paragraaf *Cumulatie van verschillende soorten geluidhinder* wordt beschreven is sprake van een onaanvaardbare geluidbelasting als de meer dan 2 dB hoger is dan hoogste van de maximaal toelaatbare ontheffingswaarden. Omdat hier sprake is van de toetsing aan grenswaarden uit de Wet geluidhinder wordt de aftrek ex art 110g Wgh voor wegverkeerslawaai toegepast.

- 2 bij het bepalen van de geluidsisolatie van de gevel.

Op grond van de Wet geluidhinder en het Bouwbesluit wordt de gevelisolatie van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen bepaald door de afzonderlijk geluidsbelasting van wegverkeer, railverkeer, industrie of luchtvaart. Hiermee wordt voorbijgegaan aan het effect wat de samenloop van verschillende geluidbronnen kan hebben. In de ruimtelijke plannen waarbij de cumulatieve waarde 2 dB of meer boven de niet gecumuleerde waarden ligt, wordt bepaald dat bij het bepalen van de gevelisolatie hiermee rekening gehouden moet worden. Zonodig worden extra gevelisolatie toegepast om het effect van de samenloop te compenseren.

Om te bepalen of extra gevelisolatie nodig is wordt de cumulatieve geluidsisolatie bepaald waarbij de aftrek ex art 110g Wgh voor wegverkeerslawaai **niet** mag worden toegepast.

Reflecties

Bij het berekenen van weg- en railverkeerslawaai wordt uitgegaan van maximaal één reflectie.

Dit stemt overeen met het Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2006. Indien de specifieke situatie dat vereist mag hiervan, mits voldoende onderbouwd worden afgeweken.

In de Maastrichtse situatie is afwijken alleen nodig bij akoestisch complexe stedenbouwkundige bouwvormen. Hieronder wordt bijvoorbeeld een gesloten bouwblok verstaan waarin zich een (overdekte) doorvoer opening aan de wegzijde bevindt.

Detailering hogere waarden

De akoestische onderzoeken waarop de hogere waarden worden gebaseerd dienen een zodanige mate van detailniveau te hebben dat vaststelling van hogere waarden "per adres" in beginsel mogelijk is. Uiteraard dienen de onderzoeken wel leesbaar en inzichtelijk te blijven.

Dit detailniveau is om de volgende redenen nodig:

Een vast gestelde hogere waarde vormt voor de bewoners het beschermingsniveau dat bij een eventuele toekomstige reconstructie van de (spoor)weg in acht genomen moet worden.

De beoordeling van de geluidbelasting vindt plaats per object. Dit blijkt het duidelijkste uit de memorie van toelichting op de gewijzigde Wet geluidhinder (paragraaf 3.1) waarin staat dat "Hogere waarden worden vastgesteld per geluidsgevoelig object (woning, ander geluidsgevoelig gebouw of geluidsgevoelig terrein)"

Sinds de wetwijziging is de registratie van hogere grenswaarden bij het kadaster verplicht. De kadastrale registratie vindt plaats op het niveau van een kadastraal perceel of gedeelte daarvan.

Reden hiervoor is volgens de memorie van toelichting belang van de kenbaarheid van een hogere waarde bij eventuele latere procedures (bv reconstructie) en de kenbaarheid voor (toekomstige) bewoners. Wanneer voor een woning een hogere waarde is vastgesteld kan dat een rol spelen bij de woonlocatie keuze.

Bijlage 8

Eisen gevel met geluidwerend scherm

Uitgangspunt: handhaving van de buitenluchtkwaliteit.

A. Situaties

De kwaliteit van de lucht ter weerszijden van het geluidsscherm dient gelijk te zijn. Om dit te bewerkstelligen, zorgen openingen in en rond het scherm voor voldoende toevoer van verse lucht naar de ruimte tussen het scherm en de achterliggende gevel (hierna te noemen: de ruimte) en afvoer van 'vuile' lucht naar buiten. In de relatie tussen de woningen en de ruimte zijn de volgende situaties denkbaar:

1a. Er vindt geen vervuiling vanuit de woning(en) naar de ruimte plaats; er bevinden zich geen te openen delen, waaronder ventilatietoevoervoorzieningen, in de gevel. Er is met andere woorden geen sprake van luchtafname uit de ruimte.

1b. Als 1a, maar nu is sprake van afname van lucht uit de ruimte, uitsluitend voor ventilatie van de woning(en).

2a. Er zijn spuivoorzieningen in de woninggevel aanwezig, waardoor de woning (gedeeltelijk) via de ruimte kan worden gespuid. Er vindt daarmee luchtuitwisseling tussen de ruimte en de woning(en) en vice versa plaats. Dit betekent dat vervuilde lucht uit de woning(en) voor een verslechtering van de luchtkwaliteit in de ruimte kan zorgen.

De ruimte is per woning gescheiden; er kan geen vervuilde lucht naar de ruimte vóór een andere woning overstromen. Voorzieningen die niet voor het spuien van de woning zijn bedoeld, blijven buiten beschouwing. Er is immers altijd de gelegenheid om de betreffende verblijfsruimte via de werkelijke spuivoorziening te spuien;

2b. Als 2a, maar nu is sprake van een ruimte die als een plenum kan worden beschouwd voor meer dan één woning. De ruimte vóór de woning staat in open verbinding met de ruimte vóór een andere woning. Tijdens het spuien van een woning zal er daarmee luchtuitwisseling plaatsvinden tussen de verschillende voorruimten.

Het onderscheid tussen de varianten 1 en 2 is het wel of niet kunnen optreden van een vervuiling van de ruimte vanuit de woning(en).

B. Capaciteitbepaling

Vanuit het principe dat een spuivoorziening voldoet aan het beoogde doel, namelijk in korte tijd vervuilde lucht vervangen door verse lucht, zijn de voorzieningen hierop afgestemd. De capaciteitseis, geldend voor een verblijfsgebied in woningen, $6 \text{ dm}^3/\text{s.m}^2$ vloeroppervlakte van dat gebied, vormt hiervoor de basis.

In het Bouwbesluit (art. 3.62) is bij spuien sprake van beweegbare onderdelen en wordt voor de bepaling van de capaciteit verwezen naar NEN 1087 (hoofdstuk 5.4). Omdat in de ruimte behoefte is aan continue verversing wordt het scherm voorzien van permanente openingen.

Voor de bepaling van de benodigde oppervlakte aan toe- en afvoervoorzieningen in het geluidsscherm dient een luchtsnelheid in de openingen aangehouden te worden van $0,1 \text{ m/s}$ indien sprake is van openingen in slecht één gevel en $0,4 \text{ m/s}$ bij openingen in meer gevels (e.e.a. is nader gedefinieerd in hoofdstuk 5.4.4 van genoemde norm).

Andere berekeningsmethoden op basis van optredende fysische principes zijn op basis van gelijkwaardigheid toegestaan.

C. Uitwerking

Hieronder wordt voor de onder A genoemde situaties een verdere uitwerking gegeven.

1a. Luchtuitwisseling tussen de buitenlucht en de ruimte vindt uitsluitend plaats via schermopeningen. De verversing bedraagt 6 dm³/s.m² oppervlakte van de grootste horizontale doorsnede van de ruimte ter plaatse van de achterliggende woning. In dit geval is sprake van basisventilatie. Hiermee wordt beoogd de buitenluchtsituatie in de ruimte te handhaven als deze niet gebruikt wordt om daaruit lucht ten behoeve van de woningen te betrekken en er bovendien geen lucht vanuit de woningen naar toe kan stromen.

1b. Als aanvulling op situatie 1a geldt dat ook gegarandeerd moet worden dat de voor de woningen benodigde ventilatietoevoercapaciteit via de schermopeningen kan worden gerealiseerd. De openingen in het scherm moeten worden gedimensioneerd op basis van de maatgevende capaciteit: voor het 'spuien' van de ruimte of voor het ventileren van de woning(en).

2a. en 2b. In aanvulling op situatie 1a geldt ook dat gegarandeerd moet worden dat de voor de woning benodigde spuicapaciteit kan worden gerealiseerd. De openingen in het scherm moeten worden gedimensioneerd op basis van de maatgevende capaciteit: voor het 'spuien' van de ruimte of voor het spuien van de woning(en). Daarbij moet worden aangetekend dat voor het bepalen van de openingen in het scherm voor het spuien van de woning gerekend mag worden met een lichtsnelheid van 0,4 m/s ter plaatse van de schermopening indien in de woning nog een andere gevel aanwezig is waarin spuiopeningen aanwezig zijn, zodat tweezijdig kan worden gespuid.

D. Gestelde randvoorwaarden

- Gekozen is voor een minimum afstand tussen scherm en gevel van 0,5 m. Dit levert een luchtbuffer van enige inhoud, waarmee veranderingen in het luchtevenwicht t.g.v. van luchtwervelingen en het openen van ramen of deuren worden opgevangen. Bovendien zal de instroomweerstand van de schermopeningen toenemen naarmate de afstand tussen scherm en gevel afneemt, waardoor NEN 1087 niet langer van toepassing is.
- Openingen in het scherm zijn gelijkmatig verdeeld.
- De bouwkundige voorzieningen in het scherm dienen permanent geopend zijn en niet afsluitbaar te zijn.
- Tussen scherm en woningen zijn geen luchtvervuilende functies, activiteiten of installaties gesitueerd.
- Voor de brandveiligheid wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het scherm.

Opmerkingen

- Bovenstaande uitwerking kan niet gebruikt worden om aan te tonen dat bij brand door buitenlucht wordt gevlucht. Om eventueel aanwezige rook te verdrijven, is een veel grotere ventilatievoud vereist [zie de toelichting in het Bouwbesluit bij artikel 2.169].
- Er zijn situaties denkbaar waarbij de aanwezigheid van het scherm bijdraagt aan een ongewenste temperatuurverhoging in de ruimte. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een op het zuiden gelegen volglas scherm en een daarachter liggende gecompartmenteerde ruimte als bij situatie 2a. In voorkomende gevallen is het aanbevolen om de opdrachtgever op dat effect te wijzen.
- De aanwezigheid van het scherm heeft invloed op de licht- en zontoetreding van de achterliggende woning. Bij daglicht- en epcberekeningen moet hiermee rekening worden gehouden.